

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ι.Μ. ΚΑΡΡΑΣ

1925

Δημοτικό
Κολλεγίου Αθηνών

Τάξη 6^η

Ελληνικά 2^η ενότητα: Κατοικία

Ονοματεπώνυμο: _____

Επιμέλεια: Κ. Καρατζίου, Π. Κοράκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Το σπίτι μας	3
<i>Ασκήσεις - Ερωτήσεις Κατανόησης</i>	<i>5</i>
<i>Ασκήσεις Λεξιλογίου – Γραμματικής – Συντακτικού</i>	<i>7</i>
Το υποστατικό του παππού.....	14
<i>Ασκήσεις - Ερωτήσεις Κατανόησης</i>	<i>15</i>
<i>Ασκήσεις Λεξιλογίου – Γραμματικής – Συντακτικού</i>	<i>16</i>

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ

Μεγάλωσα στο ισόγειο ενός τριώροφου σπιτιού, στην οδό Ξανθίππου 5. Μετακομίσαμε εκεί το φθινόπωρο του 1933, όταν ήμουν τριών χρονών και θυμάμαι και την παραμικρή λεπτομέρεια, ακόμα και ένα γδάρσιμο στον τοίχο, ένα ελάττωμα στο παντζούρι.

Από μια μεγάλη ξύλινη πόρτα έμπαινες στην είσοδο. Από εκεί ξεκινούσε μια μαρμάρινη σκάλα που οδηγούσε στα πάνω πατώματα. Έστριβες αριστερά, κατέβαινες ένα σκαλοπάτι και βρισκόσουν στη δικιά μας αυλίτσα. Μπροστά σου η πόρτα της κουζίνας, αριστερά η πόρτα της σάλας και δεξιά ο διάδρομος που οδηγούσε στο αποχωρητήριο.

Το σπίτι μας είχε σχήμα γάμα. Τα δύο δωμάτια έβλεπαν στον δρόμο κι η κουζίνα στην αυλίτσα και στον διάδρομο.

Η σάλα είχε δύο παράθυρα. Εκεί κοιμόμασταν τα παιδιά: η Φροσούλα κι εγώ στο ίδιο κρεβάτι, ο Άρης στο δικό του. Στη μέση ένα στρογγυλό τραπέζι με τέσσερις καρέκλες, όπου τρώγαμε, όταν είχαμε ξένους και κάναμε το μάθημα των γαλλικών με τη μαντάμ Αντουανέτ.

Το διπλανό δωμάτιο είχε ένα παράθυρο. Εδώ κυριαρχούσε το κρεβάτι: τεράστιο, με δαντελωτό κάλυμμα. Απέναντι ένα ξύλινο τραπέζι κολλημένο στον τοίχο όπου μελετούσαμε: τρία παιδιά, τρεις πλευρές, τρεις στοίβες βιβλία και τετράδια. Δίπλα του το τραπεζάκι της μαμάς με τη ραπτομηχανή και στη γωνιά μια παλιά σόμπα ανθρακίτη, η οποία όμως δεν άναβε σχεδόν ποτέ, αφού ο μπαμπάς φοβόταν μήπως δηλητηριαστούμε από το μονοξείδιο του άνθρακα.

Η κουζίνα είχε στη μέση ένα μεγάλο τραπέζι. Στο παράθυρο, που έβλεπε στον διάδρομο και στην πάνω αυλή, ήταν ο νεροχύτης. Εκεί πλενόμασταν, πλέναμε τα πιάτα, τα λαχανικά... Ήταν η μοναδική βρύση του σπιτιού. Δίπλα στην πόρτα της κουζίνας, ένα μεγάλο μπαούλο. Υπήρχαν ακόμα ένα τραπεζάκι, ένα εντοιχισμένο ντουλάπι και η κουζίνα: μαγειρεύαμε με φωταέριο.

Η ζωή του σπιτιού ήταν η μαμά. Ήταν πάντα εκεί. Πάντα έτοιμη να βοηθήσει μ' ένα: «Ναι, παιδί μου.» Ένα καλοκαιρινό απομεσήμερο, όμως, είπε πως κάτι είχε να μας ανακοινώσει.

-Παιδιά, αύριο βράδυ θα έρθουν οι φίλοι του μπαμπά και θα πάμε να φάμε στο εστιατόριο «Παράδεισος». Ήταν ένα εστιατόριο κοντά στο σπίτι μας. Έβγαινες από την είσοδο της Ξανθίππου, προχωρούσες δεξιά, περνούσες το γωνιακό σπίτι του Ζαμάνου (Ξανθίππου 3), έστριβες δεξιά, ανηφόριζες τη Δεινοκράτους και στο αριστερό σου χέρι συναντούσες μια πολυκατοικία, στο ισόγειο της οποίας

υπήρχε το εστιατόριο. Εμείς ακούσαμε την ανακοίνωσή της και συνεχίσαμε το παιχνίδι μας.

Το επόμενο βράδυ, όταν οι γονείς μας έφυγαν και μείναμε μόνοι, οι τρεις μας, καθίσαμε όλοι στο διπλό κρεβάτι και διαβάσαμε ένα παραμύθι. Στη συνέχεια πέσαμε για ύπνο. Ξαφνικά, γύρω στις δέκα, ακούστηκε ένας θόρυβος από την κουζίνα και η αδερφή μου πετάχτηκε λέγοντας:

-Και τώρα;

-Μη φοβάσαι.

-Αδύνατον!

Η αδερφή μου άρχισε να κλαίει, το ίδιο κι εγώ, βγήκαμε και οι τρεις στο πεζοδρόμιο ξυπόλυτοι.

-Μαμά, μαμάααα! Έλα αμέσως!

Η μαμά άκουσε. Γύρισε, έβγαλε το καπέλο της, γδύθηκε, φόρεσε τη ρόμπα της και μας είπε:

-Γύρισα, πέστε στα κρεβάτια σας.

Δε μας μάλωσε, μπήκε στο δωμάτιό της, άναψε το φως κι άρχισε να μαντάρει κάλτσες...

Άννα Δεϊμέζη – Καλιότσου, Ξανθίππου 5, (διασκευή)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Να κυκλώσετε τη σωστή απάντηση.

Η συγγραφέας μετακόμισε σ' αυτό το σπίτι:

- α) όταν γεννήθηκε.
- β) όταν ήταν τριών χρονών.
- γ) πριν τρία χρόνια.

Το σπίτι που μεγάλωσε ήταν:

- α) τριώροφο.
- β) τριάρι.
- γ) δυάρι.

Η σόμπα στο σπίτι σπάνια άναβε, γιατί:

- α) δεν είχαν χρήματα για καύσιμα.
- β) ήταν χαλασμένη.
- γ) ήταν επικίνδυνο για την υγεία τους.

Τα παιδιά βγήκαν ξυπόλυτα στο πεζοδρόμιο, γιατί:

- α) φοβήθηκαν.
- β) ήρθε η μαμά τους.
- γ) έσπασε κάτι στην κουζίνα.

2. Ποιο είναι το κτίσμα που περιγράφεται στο κείμενο; Πού βρίσκεται;

3. Να αριθμήσετε τις παραγράφους του κειμένου και να σημειώσετε ποιες αναφέρονται στην εσωτερική περιγραφή του κτίσματος.

4. Ποιοι είναι οι εσωτερικοί χώροι του κτίσματος;

5. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τα έπιπλα - αντικείμενα που υπάρχουν σε κάθε χώρο.

χώρος	έπιπλα - αντικείμενα
σάλα	
δωμάτιο	
κουζίνα	

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ – ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ – ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

1. Να εντοπίσετε τα επίθετα που υπάρχουν στην παράγραφο (5^η παράγραφος του κειμένου) και να τα γράψετε στον πίνακα που ακολουθεί μαζί με τα ουσιαστικά που προσδιορίζουν.

Το διπλανό δωμάτιο είχε ένα παράθυρο. Εδώ κυριαρχούσε το κρεβάτι: τεράστιο, με δαντελωτό κάλυμμα. Απέναντι ένα ξύλινο τραπέζι κολλημένο στον τοίχο όπου μελετούσαμε: τρία παιδιά, τρεις πλευρές, τρεις στοίβες βιβλία και τετράδια. Δίπλα του το τραπεζάκι της μαμάς με τη ραπτομηχανή και στη γωνιά μια παλιά σόμπα ανθρακίτη, η οποία όμως δεν άναβε σχεδόν ποτέ, αφού ο μπαμπάς φοβόταν μήπως δηλητηριαστούμε από το μονοξείδιο του άνθρακα.

Επίθετα	Ουσιαστικά

2. Να υπογραμμίσετε, στην παράγραφο που ακολουθεί (6^η παράγραφος του κειμένου) τις λέξεις - φράσεις που δηλώνουν τόπο.

Η κουζίνα είχε στη μέση ένα μεγάλο τραπέζι. Στο παράθυρο, που έβλεπε στον διάδρομο και στην πάνω αυλή, ήταν ο νεροχύτης. Εκεί πλενόμασταν, πλέναμε τα πιάτα, τα λαχανικά... Ήταν η μοναδική βρύση του σπιτιού. Δίπλα στην πόρτα της κουζίνας, ένα μεγάλο μπαούλο. Υπήρχαν ακόμα ένα τραπεζάκι, ένα εντοιχισμένο ντουλάπι και η κουζίνα: μαγειρεύαμε με φωταέριο.

Να ξαναδιαβάσετε την παράγραφο παραλείποντας τους τοπικούς προσδιορισμούς που βρήκατε. Τι παρατηρείτε;

3. Να αντιστοιχίσετε τις παρακάτω ενέργειες των ενοίκων του σπιτιού με τους χώρους που ταιριάζουν.

σάλα

- πλενόμασταν
- κάναμε μάθημα γαλλικών

δωμάτιο

- μελετούσαμε
- κοιμόμασταν

κουζίνα

- μαγειρεύαμε

4. Να γράψετε τις παρακάτω λέξεις - φράσεις στο στοιχείο της περιγραφής που ταιριάζει όπως στο παράδειγμα.

~~παραδοσιακό~~, ~~πέτρινο~~, μεγάλα παράθυρα, ~~φωτεινό~~, ευρύχωρο, άνετο, μοντέρνο, απλό, εντυπωσιακό, ξύλινο, διώροφο, μεγάλο, διάδρομος, επιβλητικό, τσιμεντένιο, σκοτεινό, σιδερένια καγκελόπορτα, ερειπωμένο, τραπεζαρία, μεγαλοπρεπές.

Γενική εντύπωση κτίσματος	παραδοσιακό
Εξωτερική περιγραφή κτίσματος	πέτρινο
Εσωτερική περιγραφή κτίσματος	φωτεινό

5. Να ξαναγράψετε την παρακάτω παράγραφο συμπληρώνοντας κατάλληλα επίθετα στα ουσιαστικά που υπάρχουν.

Κατέβηκε τη σκάλα και βρέθηκε στο υπόγειο. Μπροστά της απλώθηκε μια αίθουσα που δεν μπορούσε να δει το τέλος της. Ξαφνικά ένας καπνός άρχισε να σηκώνεται και να γεμίζει γύρω γύρω τον χώρο με σύννεφα σαν εκείνα που είχε κάποτε δει απ' το παράθυρο του αεροπλάνου στο ταξίδι της στην Αθήνα.

6. Να γράψετε στο πλαίσιο που ακολουθεί 10 λέξεις της οικογένειας οίκος (5 παράγωγες, 5 σύνθετες)..

Παράγωγες	Σύνθετες

7. Στην παρακάτω παράγραφο να υπογραμμίσετε τα αριθμητικά επίθετα και να συμπληρώσετε τον πίνακα για καθένα από αυτά.

Το επόμενο βράδυ, όταν οι γονείς μας έφυγαν και μείναμε μόνοι, οι τρεις μας, καθίσαμε όλοι στο διπλό κρεβάτι και διαβάσαμε ένα παραμύθι, στη συνέχεια πέραμε για ύπνο. Ξαφνικά, γύρω στις δέκα, ακούστηκε ένας θόρυβος από την κουζίνα και η αδερφή μου πετάχτηκε λέγοντας...

ΑΠΟΛΥΤΑ	ΤΑΚΤΙΚΑ	ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΤΙΚΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ	ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ

8. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσετε τα υποκείμενα των ρημάτων.

Υποκείμενο είναι η λέξη που φανερώνει **ποιος ενεργεί**, **ποιος παθαίνει** αυτό που λέει το ρήμα, **ποιος είναι κάτι** ή **ποιος βρίσκεται στην κατάσταση** που δηλώνει το ρήμα.

Για να βρούμε το υποκείμενο του ρήματος ρωτάμε **ποιος / ποιοι** κάνει – κάνουν ή παθαίνει – παθαίνουν αυτό που δηλώνει το ρήμα.

- Τα μαγαζιά έκλεισαν για λίγες μέρες.
- Ο κηπουρός φροντίζει τον κήπο.
- Κάποιοι κατέστρεψαν τα λουλούδια.
- Τι κάνεις εσύ εδώ;
- Δεν θα είναι ορατή η έκλειψη ηλίου.
- Το αύριο ανήκει στους νέους.
- Σήμερα ίσως τροποποιηθεί το πρόγραμμα.
- Ο Ηλίας κι εγώ συνεργαστήκαμε με επιτυχία.
- Το να μιλάς την ώρα του μαθήματος είναι ενοχλητικό.

9. Στις παρακάτω περιόδους λόγου να υπογραμμίσετε τα αντικείμενα των ρημάτων.

Το Αντικείμενο δείχνει σε ποιον ή σε τι μεταβιβάζεται η ενέργεια του ρήματος.

Για να το βρούμε, κάνουμε την ερώτηση: **ή σε ποιον;**

- Ο αρχηγός έστειλε ένα μήνυμα.
- Ο Νίκος βαρέθηκε το παιχνίδι.
- Ο διευθυντής τιμήσε τους μαθητές δίνοντάς τους ένα βραβείο.
- Με ενοχλεί η φασαρία,κανε ησυχία.
- Ο Αντώνης πρότεινε να οργανώσουμε μια εκδρομή.
- Ο Δήμαρχος άκουσε με προσοχή τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών.
- Φοβάμαι μήπως βρέξει.

10. Να υπογραμμίσετε τα κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις.

Το Κατηγορούμενο δίνει μια ιδιότητα στο υποκείμενο και ακολουθεί πάντα ένα συνδετικό ρήμα.

Τα πιο συνηθισμένα **συνδετικά** ρήματα είναι: **είμαι, γίνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, βρίσκομαι, γεννιέμαι, ζω, μένω, παθαίνω, διορίζομαι, λέγομαι, ονομάζομαι, θεωρούμαι, αποδεικνύομαι, μοιάζω, εκλέγομαι...**

- Ο παππούς μου ήταν ζωγράφος.
- Η φωνή σου ήταν εξαιρετική.
- Ο Γιάννης εκλέχθηκε πρόεδρος του δεκαπενταμελούς.
- Η ιδέα σου θεωρείται πρωτότυπη.
- Ο αδερφός σου θα γίνει ένας σπουδαίος επιστήμονας.
- Ο προπονητής φαίνεται ευχαριστημένος με τις επιδόσεις μου.

11. Στις παρακάτω προτάσεις να σημειώσετε πάνω από κάθε λέξη τα αρχικά: P για το ρήμα, Υ για το υποκείμενο, A για το αντικείμενο και K για το κατηγορούμενο.

- Ο υπουργός Τουρισμού συνάντησε τον Πρωθυπουργό στην Κρήτη.
- Όλες οι εργασίες σας ήταν εξαιρετικές.
- Θα στείλω ένα μήνυμα.
- Σχεδιάστε όλοι ένα τετράγωνο στο τετράδιό σας.
- Ο καιρός φαίνεται ιδανικός για βόλτα.
- Ο έλεγχος διαβατηρίων θεωρείται απαραίτητος.
- Θυμήσου να αλλάξεις το πρόγραμμα για αύριο.

12. Να συμπληρώσετε τους βασικούς όρους της πρότασης που λείπουν από τις ελλειπτικές προτάσεις που ακολουθούν.

α) Και τώρα;

.....

β) Μη φοβάσαι.

.....

γ) Αδύνατον.

.....

Συχνά, για να δώσουμε ζωντάνια και αμεσότητα στον λόγο μας ή για λόγους συντομίας, παραλείπουμε ορισμένα από τα κύρια συστατικά των προτάσεων, όπως, π.χ. το υποκείμενο, όταν εύκολα εννοείται...
Ή ακόμα και το ρήμα. Τέτοιες προτάσεις τις λέμε **ελλειπτικές**. (Γραμματική σ. 185)

13. Να γράψετε στους παροντικούς και μελλοντικούς χρόνους την παρακάτω περίοδο λόγου.

Έστριβες αριστερά, κατέβαινες ένα σκαλοπάτι και βρισκόσουν στην αυλή.

Παροντικοί χρόνοι

- _____

- _____

Μελλοντικοί χρόνοι

- _____

- _____

- _____

ΤΟ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Στα χρόνια του παππού μου η γη πια ήταν έτοιμη κι έγινε το υποστατικό. Απ' τη μητέρα μου έμαθα το πώς έγινε η πρώτη καλύβα, πότε η γιαγιά μου φύτεψε με τα χέρια της τον πλάτανο στην αυλή, πότε φυτέψανε τα κλήματα.

Στο υποστατικό έμπαινες από μια μεγάλη πόρτα, καμωμένη με σκαλιστό ξύλο. Στη μέση ήταν μια αυλή και γύρω-γύρω της, η μια χτισμένη κοντά στην άλλη, ήταν οι οικοδομές. Στα κάτω πατώματα ήταν οι αποθήκες και οι στάβλοι, στ' απάνω η κατοικία του παππού και της γιαγιάς μας, πλάι ο ξενώνας, και δίπλα οι κατοικίες για τις γυναίκες και τους εργάτες που δουλεύανε στο κτήμα ολοχρονίς. Μια ξύλινη σκάλα σε ανέβαζε απ' την αυλή στο σπίτι του παππού κι από κει άρχιζε το ξύλινο μπαλκόνι που ένωνε κυκλικά όλα τα κτίρια. Τα παράθυρα όλα βλέπαν μες στην αυλή και μονάχα το σπίτι του παππού είχε ένα σιδερόφραχτο παράθυρο που έβλεπε έξω. Έτσι, το υποστατικό έμοιαζε σα μοναστήρι ή σα φρούριο, καμωμένο όλο με γερή πέτρα του Σαρμουσάκ για τον φόβο των ληστών. Όμως δεν είχε τίποτα απ' την ασκητική αυστηρότητα των μοναστηριών, μήτε απ' την αγριότητα των φρουρίων. Ήταν βαμμένο με γαλάζιο χρώμα.

Σ' ένα επιτούτου δωμάτιο ήταν φυλαγμένα σαν πολύτιμα πράγματα τα όπλα, όσα θα φτάνανε για ν' αρματώσουν όλους τους εργάτες σε ώρα ανάγκης, αν μας ρίχνονταν ληστές. Αυτό το δωμάτιο το λέγαμε το «Κίτρινο», επειδή ήταν βαμμένο με δυνατό κίτρινο χρώμα. Το δικό μας, των παιδιών, ήταν πλάι στα όπλα κι η γειτονιά τους μας έκανε να τα συλλογιζόμαστε πολύ. Και, καθώς το Κίτρινο ήταν πάντα κλειδωμένο και κανένας δεν είχε την άδεια να το ανοίξει εκτός απ' τον παππού, η φαντασία μας του έδινε μεγάλες διαστάσεις, το σχημάτιζε σα μυστικό καταφύγιο μυθικών πλασμάτων.

Ηλίας Βενέζης, Αιολική γη, εκδ. Εστία

ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση.

Το παραπάνω κείμενο γράφτηκε με σκοπό:

- α. να ενημερώσει για τη ζωή στη Μικρά Ασία.
- β. να προβληματίσει τον αναγνώστη για τα χρόνια που έζησε ο Ηλίας Βενέζης.
- γ. να περιγράψει ένα υποστατικό.

Αφηγητής του κειμένου είναι:

- α. ο παππούς.
- β. η γιαγιά.
- γ. ένα τρίτο πρόσωπο.

2. Να συμπληρώσετε στο κουτάκι Σ για τη σωστή και Λ για τη λανθασμένη περίοδο λόγου.

☐

Η μητέρα του τον έμαθε να φτιάχνει μόνος του μια καλύβα.

☐

Η κατοικία του παππού ήταν δίπλα στον ξενώνα.

☐

Μόνο το παράθυρο στο σπίτι του παππού έβλεπε μέσα στην αυλή.

☐

Μέσα στο κίτρινο δωμάτιο υπήρχαν μυθικά πλάσματα.

☐

Το υποστατικό περιγράφεται στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ – ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ – ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

1. Να αντιγράψετε από το κείμενο μια φράση στην οποία αναφέρεται:

α. πως οι εργαζόμενοι έμεναν μόνιμα στο υποστατικό.

β. πως όλα τα κτίρια επικοινωνούσαν με ένα μπαλκόνι.

2. Πώς δικαιολογείτε τη φράση «Τα όπλα ήταν φυλαγμένα σαν πολύτιμα πράγματα»;

3. Να εντοπίσετε στην 3^η παράγραφο του κειμένου τα επίθετα και τα ουσιαστικά που προσδιορίζουν και να τα γράψετε.

Επίθετα

Ουσιαστικά

4. Στη 2^η παράγραφο του κειμένου να εντοπίσετε συνολικά 6 επιρρήματα ή φράσεις με προθέσεις που φανερώνουν τόπο και να τα γράψετε στις γραμμές που ακολουθούν.

Επιρρήματα

Φράσεις με προθέσεις

5. Στην 1^η και 3^η παράγραφο του κειμένου να εντοπίσετε 4 λέξεις ή φράσεις που φανερώνουν χρόνο και στη συνέχεια να τα γράψετε.

6. Να γράψετε στο τετράδιό σας μια ολοκληρωμένη παράγραφο περιγράφοντας εξωτερικά το σπίτι σας.

7. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τις λέξεις της παρακάτω περιόδου.

«Μια ξύλινη σκάλα σε ανέβαζε από την αυλή στο σπίτι.»

Μια _____

ξύλινη _____

σκάλα _____

σε _____

ανέβαζε _____

από _____

την _____

αυλή _____

στο _____

σπίτι _____

8. Να φτιάξετε φράσεις με τις παρακάτω λέξεις.

κοντά (επίρρημα) _____
κοντά (επίθετο) _____
καλά (επίρρημα) _____
καλά (επίθετο) _____
με (πρόθεση) _____
με (αντωνυμία) _____

9. Να γράψετε μια συνώνυμη λέξη για καθεμία από τις παρακάτω.

σαλόνι _____ συνοικία _____
κλίμακα _____ λάβαρο _____

10. Να κατατάξετε τις λέξεις που ακολουθούν, κλιμακωτά, ώστε η έννοια που εκφράζουν να γίνεται όλο και πιο δυνατή.

καλύβα, μέγαρο, παλάτι, σπίτι

κωμόπολη, πόλη, χωριό, χωριουδάκι

11. Να γράψετε ένα παράγωγο ρήμα για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις.

νοίκι _____ έπιπλο _____
κοντά _____ μαθητής _____

12. Στις παρακάτω ομάδες λέξεων να διαγράψετε αυτή που δεν ταιριάζει.

διαμέρισμα, διώροφο, μονοκατοικία, κουζίνα, μεζονέτα
πόρτα, καρέκλα, κρεβάτι, πολυθρόνα, μπερζέρα
χολ, μπαλκόνι, υπνοδωμάτιο, τουαλέτα, σαλόνι

13. Να συμπληρώσετε τα κενά με το κατάλληλο ομώνυμο (ομόηχο) ουσιαστικό.

η θήρα – θύρα

Απαγορεύεται αυστηρά _____.

Θα μας περιμένουν στη _____ 10 του σταδίου.

πια – ποια

Βαρέθηκα _____ την απραξία.

_____ από τις κοπέλες θα πει το μάθημα;

ο ώμος – όμως

Χτύπησα από απροσεξία _____.

Ο γιατρός _____, λέει ότι θα περάσει πολύ σύντομα.

14. Να χρησιμοποιήσετε το λεξικό σας, ώστε να εντοπίσετε τις διαφορές ανάμεσα ανάμεσα στις λέξεις των ζευγών που ακολουθούν. Στη συνέχεια να γράψετε δυο περιόδους λόγου με τα υπογραμμισμένα ζεύγη λέξεων.

κατοικία – διαμονή

δεξαμενή – στέρνα

διαλέγω – εκλέγω

ανακαλύπτω – εφευρίσκω

βροχερός – βρόχινος

- _____

- _____

15. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τους τύπους που λείπουν του ουσιαστικού η διάμετρος.

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομ.		οι διάμετροι
Γεν.		
Αιτ.		

16. Να κλίνετε τη φράση «η δίκαιη απόφαση».

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομ.	η δίκαιη απόφαση	
Γεν.		
Αιτ.		

17. Στο παρακάτω κείμενο να υπογραμμίσετε τους χρονικούς προσδιορισμούς.

Έφυγα αμέσως από τον χώρο της πυρκαγιάς, όταν άκουσα τον συναγερμό. Αργότερα, το μεσημέρι, συνάντησα τους γονείς μου στο σπίτι και τους εξήγησα με λεπτομέρειες όσα είχα ζήσει το πρωί της ίδιας ημέρας. Μετά από λίγο μας επισκέφτηκαν δύο αστυνομικοί, για να μας ρωτήσουν σχετικά με το ατύχημα, που είχε συμβεί εκείνο το απόγευμα.

18. Στο παρακάτω κείμενο να υπογραμμίσετε τα επιρρήματα και να κυκλώσετε τα επίθετα.

Το προηγούμενο Σάββατο έφτασε στο σπίτι μας ένα γράμμα από τον παππού μου που μένει μόνιμα λίγο έξω από τη Θεσσαλονίκη. Μας καλούσε να περάσουμε, οικογενειακώς, ένα μικρό διάστημα μαζί του και να απολαύσουμε τις τελευταίες ηλιόλουστες μέρες δίπλα στη θάλασσα. Πώς θα μπορούσαμε να απορρίψουμε ένα διάλειμμα ξεγνοιασιάς σε καθαρό περιβάλλον;

Αποφασίσαμε να ταξιδέψουμε με το τρένο, για να χαρούμε τη διαδρομή και συνεννοηθήκαμε μαζί του για τις τελευταίες λεπτομέρειες. Την επόμενη μέρα φτάσαμε από νωρίς στον σταθμό και περιμέναμε την αναχώρηση της αμαξοστοιχίας. Όταν ανεβήκαμε στο τρένο, διαπιστώσαμε ότι οι θέσεις μας ήταν κατειλημμένες, αλλά ευτυχώς το πρόβλημα λύθηκε εύκολα. Τα μεγάφωνα έκαναν έκκληση να απομακρυνθούν όλοι από την άκρη της αποβάθρας, γιατί το τρένο ήταν έτοιμο για αναχώρηση.

19. Να συμπληρώσετε κάθε πρόταση, με τη λέξη της παρένθεσης, στη σωστή πτώση και στον σωστό αριθμό.

- α. Τα παιδιά πέρασαν, διαδοχικά, τις τρεις (είσοδος) _____ του Αρχαιολογικού Μουσείου.
- β. Να υπολογίσετε την τιμή (περίμετρος) _____ στο ορθογώνιο.
- γ. Πρέπει να παίρνουμε (απόδειξη) _____ για τα προϊόντα που αγοράζουμε.
- δ. Περπατάμε προσεκτικά στους δρόμους των μεγάλων (πόλη) _____.
- ε. Οι άνθρωποι κρίνονται από τις (αντίδραση) _____ τους.

Λεξιλόγιο - Ενότητα 2^η

ακατέργαστος, αντιδικία, αποθήκη

διαφωνία, διαχειριστής, διένεξη

ένοικος, εντυπωσιακός, επιβλητικός, επιπλωμένο, ερασιτεχνικός, ευρύχωρος

ιδανικός

καταφύγιο, κατάφυτος, κατώφλι, κεραμίδια, κοινόχρηστος χώρος

λιτός

μανιώδης, μέγαρο, μοντέρνο, μυστικός

ογκώδης, όροφος, ορεινός

παραδοσιακός, πέτρινος, πολυκατοικία, πρόσοψη, πρωτότυπος

σύσταση

υπνοδωμάτιο

φεγγίτης

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Νηπιαγωγείο • Δημοτικά • Γυμνάσιο • Λύκειο
ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ι.Μ. ΚΑΡΡΑΣ

1925